

Taxon *Impatiens hawkeri*

Název taxonu	<i>Impatiens hawkeri</i>
Vědecký název taxonu	<i>Impatiens hawkeri</i>
Jména autorů, kteří taxon p...	W.Bull (1886)
Český název	netýkavka novoguinejská
Synonyma (zahradnický pou..	<i>Impatiens linearifolia</i> Warb., <i>Impatiens mooreana</i> Schlecht.
Autor	Jiří Uher (ji_uher@unknown.cz)
Kategorie	Odrůda
Nadřazená kategorie	Impatiens

Biogeografické regiony

Biogeografické regiony	Paleotropická květenná říše a Malesijská oblast
Biogeografické regiony - po..	Nová Guinea

Zařazení

Fytocenologický původ	ankofyt, ptenothalofyt - stinné vlhké rokle, podhorské a horské deštné lesy, z nížin a pahorkatin k 3150 m v horách
Pěstiteľská skupina	Letnička nepravá, Interiérová rostlina okrasná listem a Interiérová rostlina okrasná květem
Životní forma	Chamaefyt

Popisné a identifikační znaky

Habitus	vzpřímená bylina až metr vysoká, se silnými dužnatými stonky, s hrubým olistěním
Kořen	relativně slabý allorhizní systém - často ještě adventivní kořeny z nodů
Výhony	dužnaté a křehké, až o síle prstu, od báze spoře větvené, obvykle lysé, často purpurové, s listy v trojčetných až sedmičetných přeslenech
Listy	řapíkaté, hrotnatě lineárně elipřité, 0.1-0.2 m dlouhé s okraji pilovitými nebo vroubkovanými a osténkatě brvitými, lysé, sytě zelené, bronzové nebo purpurové, často žlutě skvrnité
Květenství	veliké květy soliterně v paždí listů
Květy	oboupohlavné, souměrné, velikosti dětské dlaně s pěti rozměrnými, srdčitě vykrojenými, ploše seskládanými petaly a dlouhou tenkou ostruhou, v šarlatových, purpurových, růžových a bílých odstínech
Opylovací poměry	Cizosprašná

Plody	dlouhé, lysé, vřetenovité tobolky
Semena	vejčítá, světle hnědá (800 zrn v gramu osiva)
Možnost záměny taxonu (+..	extrémně proměnlivý taxon s populacemi donedávna rozdělovanými asi patnácti druhům, z jejichž křížení povstaly tzv New-Guinea hybridy; též zaměnitelná s nížinnými sundskými netýkavkami <i>I.platypetala</i> Lindl. a <i>I.aurantiaca</i> Koordes (listy v přeslenech nanejvýš po čtyřech, nápadně menší postranní petaly a kratší ostruhy)
Dlouhověkost	nepříliš dlouhověká, nadto pěstována jako nepravá letnička

Doba kvetení

Začátek doby kvetení	Únor
Konec doby kvetení	Prosinec
Doba kvetení - poznámka	v dobré kondici a za dostatku světla kvete celoročně

Nároky na stanoviště

Faktor světla - polostín	✓
Faktor světla - poznámka	optimum 16-32 klux, toleruje 48 klux, poté stínění; v zimě asimilační přisvětlení 4 klux 14-18 h
Faktor tepla	zakořeňování řízků 22°C-24°C, taktéž výsevy, produkce v prvních šesti až osmi týdnech 18°C-20°C, dva týdny před expedicí 16°C; nad 24°C často deformace listů!
Faktor vody	voda nejvýše středně tvrdá (do 30°dH), soli max.2000 mg na litr (chlor do 300 mg, sodík 150 mg); zálivka v prvních čtyřech týdnech opatrně, po prokořenění vydatněji
Faktor půdy	propustný, ale vododržný substrát provzdušněný borkou nebo perlitem; pH nejlépe 5.5-6.0, EC do 1.4-1.8 mS/cm
Faktor půdy - poznámka	přizpůsobivá široké škále substrátů s kolísajícím pH, nesnáší zasolení

Užitné vlastnosti

Použití	balkónové a parkové květiny
Choroby a škůdci	početné askomycety (<i>Colletotrichum</i> , <i>Alternaria</i> , <i>Myrothecium</i> , <i>Rhizoctonia</i> ; <i>Clypeosphaeria</i> , <i>Leptosphaeria</i> , <i>Diaporthe</i> , <i>Pleospora</i> , <i>Mycosphaerella</i> , <i>Melanospora</i> , <i>Phomatospora</i>); ze škůdců mšice (<i>Idiopterus</i> , <i>Macrosiphium</i>), štítenky (<i>Pulvinaria</i> , <i>Coccus</i> , <i>Saissetia</i>), roztoči (<i>Steneotarsonemus</i> , <i>Polyphagotarsonemus</i>), molice (<i>Trialeurodes</i>), třásněnky (<i>Frankliniella</i>), háďátka (<i>Meloidogyne</i> , <i>Aphelenchoides</i> , <i>Paeartichodorus</i> , <i>Criconemella</i> a další)
Doporučený spon pro výsad..	produkce v hrnkách - miniplanten v 6-8 cm hrnách 48-56 rostlin

/m²; hrnky 10-12 cm po 18-30 /m²; 18 cm závěsné košíky 10-12 /m²; velké rostliny v 25 cm závěsných koších 4-6 /m²

Množení

Množení	Předpěstování sadby a Vrcholové řízky
Množení - poznámka	výsev: 2 g osiva k dopěstování tisíce rostlin; pouze oranžová 'Tango' F1 a 'Spektra' F1 ve směsi barev; klíčí na světle; řízky pod vodní mlhu
Mezihrnky	6 cm hrnky k dopěstování zakořenělých řízků pro závěsné košíky
Konečné hrnky	miniplanten 6-8 cm hrnky, 10-12 (14) cm hrnky, pro větší rostliny tři řízky do 18 cm nebo po pět řízků do 25 cm závěsného košíku
Retardace	jen za nedostatku světla daminozid - účinný jen za chladného počasí; chlormequat neefektivní; triazolové preparáty včas a v nízkých dávkách
Květní tvorba	exaktní data nedostupná, pravděpodobně fotokumulativní
Doba kultivace	v 10 cm hrnkách cca 10 týdnů z řízkování v lednu, 6-8 týdnů od března; 14 cm hrnky 11-13 týdnů z řízkování v lednu, 9-11 týdnů od března; též 25 cm košíky 11-13 týdnů z řízkování v lednu, 9-11 týdnů od března
Odrůdy	dnes v odrůdových sériích s rozsáhlým spektrem barevných odstínů: vzrůstné pro 10-12 (14) cm hrnky 'Enterprise', 'Paradise', 'Riviera', 'SuperSonic', 'Supergoal', atd.; středně vzrůstné pro 10 cm hrnky 'Niño', 'Petitcoat', 'Harmony', 'Sonic'; miniplanten pro 8 cm hrnky např. 'Bonita', 'Sweetie', 'Dawn', 'MiniGini' a další

Celky sbírek

Celky sbírek v areálu ZF

- [R: pozemky bývalého učiliště / ZF - R - Rozvojová plocha](#)
- [S 1: přední pravá loď... / ZF - S - Experimentální zahrada - skleník](#)

Ostatní

VBN statistiky 2005: Impatiens "overig" jen 22 tis.prod.hrnků (13 mil.eur); pro rok 2010 data nedostupná

Odkazy

- Barren W., Klopmeier M. (1995): New Guinea Impatiens: a Ball guide. Ball Publishing, West Chicago -- Morgan R.J.(2007): Impatiens. Timber Press, Portland, Oregon -- Votruba R. (1992): Impatiens New Guinea. Zahradnictvo 67(9): 350-352 - - Grey-Wilson C. (19

Grafické přílohy

